

nordiske markeder, nordiske udviklingsprojekter, EU og Norden samt Innovation – er sket dels ved, at der i september blev afholdt en nordisk formandskabskonference om »Forbrugerne på de nordiske markeder«, hvor temaerne »Markedsanalyser« og »Børn og unge som forbrugere« blev drøftet, dels ved at iværksætte en række udviklingsprojekter, således bl.a.:

- »Forbrugerinformation på markeder for velfærds- og forsynings- og sundhedsydelser«, hvor målet er at undersøge forbrugernes informationsbehov og tilfredshed på fire udvalgte markeder
- »Mobilitet i den nordiske finansielle sektor«, hvor der søges løsninger til forbedring af forbrugernes vilkår ved at styrke gennemsigtigheden og konkurrencen i den finansielle sektor og sikre de nordiske forbrugere adgang til de bedste og billigste finansielle produkter på de nordiske finansielle markeder, samt
- »Modellering af en model for forbrugertilfredshed«, hvor formålet er at skabe et konkret redskab, der sammen med de mere traditionelle undersøgelser kan give en indikation af, hvilke forhold, der reelt har betydning for forbrugernes tilfredshed med forskellige markeder.

Endelig er der iværksat et projekt om »Innovation og Forbrugerkvalitet«, hvor formålet er at bidrage til at øge virksomhedernes kundeforståelse herunder undersøge, hvorledes forbrugerpolitikken kan bidrage til at øge mulighederne for brugerdriven innovation.

På forbrugerministrenes møde i år fulgte ministrene op på den nordiske konference og drøftede de forbrugerpolitiske aspekter omkring forbrugernes situation på udvalgte liberaliserede markeder samt den forbrugerpolitiske udvikling i relation til kommercielt pres på børn og unge.

Som opfølgning på forbrugerministrenes deklaration fra ministermødet i 2004 om fremtidigt samarbejde med de baltiske lande 2004-2007, er de baltiske lande i 2005 inviteret til et seminar om EU-rettens påvirkning på købelovgivningen, samt til formandskabskonferencen om »Forbrugerne på de nordiske markeder«.

Som led i sektorens samarbejde med de nordvestlige dele af Rusland er der – efter russisk ønske – afsat ressourcer til at udarbejde en guide for de nordiske forbrugermyndigheders »best practice« for markedsovervågning, og der er igangsat et samarbejde med UNECE (United

Nations Economic Commission for Europe) for at koordinere indsatsen på området.

MILJØ

Miljøhandlingsprogram

Et nyt handlingsprogram for det nordiske miljø-samarbejde for perioden 2005-2008 blev godkendt i 2004 og trådte i kraft i 2005. Programmet er en konkretisering af miljødelen af den overordnede strategi for bæredygtig udvikling i Norden og dens nærområder. Miljøministrene har valgt at sætte fokus på fire politisk aktuelle temaer:

- Miljø og sundhed
- Havet
- Natur, kulturmiljø og friluftsliv
- Bæredygtig produktion og forbrug

Klima indgår som en integreret del af temaerne. Ved valget af temaer, er der lagt vægt på de områder, hvor Norden har en stærk tradition og interesse for fælles samarbejde, og hvor Norden er toneangivende også på det internationale område. Endvidere er der også set på, hvor Norden yder eller kan yde en aktiv påvirkning i forhold til EU og i andre internationale sammenhænge, samt hvilke aktuelle områder der er på den internationale agenda. Der er ligeledes lagt vægt på, at temaerne går på tværs af forskellige fagområder med henblik på at fremme integrationen mellem disse.

I forhold til EU har der bl.a. været fokus på den ny kemikalielovgivning (REACH), hvor der fra nordisk side er leveret en række tekniske indspil i forbindelse med REACH. Den europæiske marine strategi, EU's strategi for bæredygtig udvikling og Aktionsplanen for udvikling af miljøteknologi (ETAP) kan nævnes som andre fokusområder. I forhold til øvrige internationale processer har og vil der være fokus på bl.a. klimaforhandlingerne og den globale strategi vedrørende farlige kemikalier (SAICM).

Indenfor Arktis er en handlingsplan med fokus på natur- og kulturbeskyttelse realiseret, og en ny arktisk strategi med fokus på klima, POP og miljøgifte er under udarbejdelse som opfølgning på miljøhandlingsprogrammet 2005-2008. Et af de mest publikumsorienterede nordiske projekter har været »De vilde blomsters dag« hvor 13.000 deltog i ekskursioner over hele Norden.